

Katte er nysgerrige, og samtidig kan de godt lide at komme op i højden for at få overblik.

KATTENS FØLELSER ER IKKE KNYTTET TIL DENS EGO

Myte 4:

For os mennesker ser det af og til ud, som om katten agerer trodsigt, bliver jaloux og endda bærer nag. Det er imidlertid os selv, der tillægger katten disse antropomorfismer. Adfærdsterapeut og katteekspert Michelle Garnier fortæller om kattens adfældsregister, og hvorfor kattens reaktioner faktisk er hensigtsmæssige og ikke drevet af vrede eller hævngherrighed.

Fordi vi selvfølgelig tænker som mennesker, har vi en tendens til at tillægge motiver til en kats reaktionsmønstre. At fortolke dyrs adfærd med følelser og tanker, som vi selv besidder, kaldes antropomorfisme, og det er en ganske almindelig fejl, vi mennesker

begår. Michelle Garnier siger: "Vi projicerer følelser og tanker ind i katten, fordi vi derved synes, at vi bedre kan forstå den, men vi risikerer dermed at forstærke dens uhensigtsmæssige adfærd. Katten har følelser som empati, sympati/antipati, omsorg, sorg, angst m.m. Det er følelser, som vi

ofte ikke tror, katten besidder, og ved at glemme kattens følelser risikerer vi at misforholke den."

Hvad er uhensigtsmæssig adfærd egentlig?

Michelle påpeger, at når man taler om kattens upassende adfærd, så

KATTEN HAR STÆRKE FØLELSER

Michelle Garnier forklarer: "Som alle dyrearter har katte følelser. De føler angst og glæde. Der findes talrige katteejere, som beretter, at katten venter bag ved døren eller ved indkørslen, når de kommer hjem. På samme måde bliver katte kede af det, hvis de mister en ven eller en ejer. Tilsvarende findes talrige vidnesbyrd om katte, der tager andre arter under deres vinger eller knytter stærke bånd til bestemte familiemedlemmer, herunder børn. Kattens evner for at vise empati gør, at hospitaler, plejehjem og rekreativcentre verden over har katte tilknyttet som en fast del af deres medarbejderstab. I Norge har man ligefrem opfundet titlen 'miljømedarbejder' til sådanne dyr, som på deres egen måde bidrager til patienter og beboeres velbefindende."

Foto: Per Boden

Når en katteejer taler om at en kat har en upassende adfærd, så er det kun en adfærd, som katteejeren finder uønsket.

er det kun en adfærd, som katteejeren finder uønsket. Set fra kattens synsvinkel er det tværtimod altid passende adfærd i den pågældende situation. "Adfærdsproblemer er knyttet til ejeren og ikke til katten," siger hun. "Hvis adfærden er upassende for arten, er det en adfærdsforstyrrelse, og så handler det om noget helt andet."

Michelle uddyber: "Når en kat reagerer på en situation, vil kattens ejer ofte fejlfortolke reaktionen, netop fordi ejeren tillægger katten nogle tanker, som den ikke har. Hvis eksempelvis en kat på grund af flytning, sygdom hos ejeren eller ombygning af hjemmet sjældnere end tidligere får mulighed for at komme ud, kan der opstå en adfærdsændring. Katten begynder måske at miave hyppigere, den går i cirkler, eller den begynder at urinere uden for kattebakken. Det er nærliggende at fortolke dette som kattens reaktion på ikke at blive lukket ud, men det er snarere en reaktion på opbyggede, uforløste frustrationer. Katten tænker ikke over, at den er lukket

mere inde end sædvanligt, men den reagerer blot med en instinktiv adfærd. Årsagen til adfærden er ofte noget helt andet, end hvad ejeren tror. Igen er det vigtigt at tænke på, at årsagen til ændring af adfærden kan være fysisk."

Straf og udskæld virker ikke

Når katten udviser uønskede adfærdsændringer, vil ejeren typisk forsøge at dæmpe denne adfærd. Hvis man tilgår problemet forkert, kan man risikere, at den uønskede adfærd gradvist øges i hyppighed og intensitet. "Hvis man skælder ud eller bruger fysiske midler til afskrækkelse som vandpistoler eller lignende, når katten miaver højlydt eller strinter, risikerer man at forstærke problemet. Hvis en kat ikke kan komme af med sine frustrationer kropsligt, vil enhver straf eller trussel fungere mod hensigten," forklarer Michelle. "Resultatet kan blive en mere reaktiv kat, og endnu værre, så kan katten miste sin tillid til ejeren."

Hvis man modsat ignorerer

adfærden og bruger noget tid på at reflektere over årsagen til kattens reaktioner, har man en chance for at løse det egentlige problem. Michelle siger: "Man skal huske, at katten er et rovdyr, der i høj grad er styret af dens instinkter. Instinktets aktiveres i kattens hjerne og udløser en øjeblikkelig reaktion. Det foregår i en hastighed, som vi mennesker slet ikke kan nå at opfatte. Vores styrke er, at vi kan analysere. Hvis vi giver os tid til at opklare, hvorfor katten er understimuleret, overstimuleret eller forkert stimuleret, kan det vise sig, at problemet er overraskende enkelt at løse, hvis problemet er knyttet til stimulering. Der kan være talrige årsager til adfærden."

Katten kan ikke vise, at det gør ondt

Katten har ikke mulighed for verbalt at udtrykke en eventuel frustration, uanset årsagen. Dens reaktioner er begrænsede til udadvendte signaler, som vi dernæst er tilbøjelige til at misforstå. "Katten har ingen grimasse, der kan vise, at den har ondt,

Ved at glemme kattens følelser risikerer vi at misforstå den.

Foto: Per Baden

og den er faktisk meget god til at skjule smerter. Uønsket adfærd kan skyldes noget så banalt som tandpine, eller at den er begyndt at få nyreproblemer, kattens akilleshæl,” fortæller Michelle. ”Tænk, hvis din kat strinter på grund af en dårlig tand, og din reaktion er at skælde ud, hver gang den strinter.”

Kat på køkkenbord

Et problem, som Michelle ofte støder på i sit arbejde, er, når katten vedblivende går op på køkkenbordet, selvom ejeren ikke ønsker dette. Hvis ejeren vedholdende skælder ud, undlader katten måske at gå op i øjeblikket. Mel strøet ud på bordet afslører imidlertid, at så snart ejeren ikke er i sigte, hopper katten tilbage på bordet. ”Det er et typisk eksempel på, at eksempelvis straf med en vandpistol ikke fungerer. Det er umuligt for ejeren at opnå, at katten kobler straffen med den uønskede adfærd, da katten netop kun er på bordet, når ejeren ikke er i køkkenet.”

Michelle foreslår i stedet, at man skal opbygge kattens tillid ved at komme den i møde og udtænke et kompromis. Hun siger: ”Katte er nysgerrige, og samtidig kan de godt lide at komme op i højden for at få overblik. Hvis man sørger for, at køkkenbordet er ryddet for spændende ting, når det ikke benyttes, og samtidig etablerer en udsigts- eller hvileplads i samme højde og nær

køkkenbordet, er der stor sandsynlighed for, at katten vil foretrække alternativet. Det er, når ejeren arbejder på køkkenbordet, at katten synes, det er allermest interessant. Hvis man tilbyder katten for eksempel at kunne sidde på en barstol ved siden af bordet, kan den følge med og stille sin nysgerrighed. Det er desuden vigtigt at forstærke det sted, som ejeren gerne vil have, at katten skal spise. Et sted, som i øvrigt skal tilgodeses, at katten kan spise i fred og ro. Den skal ikke blot fodres, men også næres. På den måde bliver det til en win-win for begge parter.”

Katten vil ikke bestemme, og den vil ikke hævne sig

Vi ser først, at katten har problemer, når dens adfærd er blevet så

Se også:

<http://www.dr.dk/nyheder/viden/naturvidenskab/dna-afsloerer-hvorfor-katte-og-mennesker-er-venner>

generende, at vi ikke kan holde det ud. Katten har måske været utilpas i uger eller måneder, inden ejeren reagerer. Derfor har mange katteejere så svært ved at finde en løsning. De kan ganske enkelt ikke huske, hvordan problemet opstod. Så forsøger de sig frem, men ender med kun at behandle symptomerne. Hvis adfærden forstærkes, opstår mistanken om, at katten enten vil bestemme, eller at den vil hævne sig, eksempelvis fordi den blev skældt ud, eller fordi den fik noget mad i sidste uge, som den ikke kunne lide. En opfordring fra Michelle til katteejere er at begynde med en plan for at finde årsagen til deres katts u hensigtsmæssige adfærd. Samtidig skal de huske at tilsidesætte forklaringer, der indeholder motiver, som kun et menneske ville benytte. Selvom kattens adfærd ligner jalousi, er det formentlig blot ressourceforsvar. Katte rummer ikke følelser, der er knyttet til egoet. Michelle slutter: ”Samtidig skal man have øje for, at der er store individuelle forskelle på, hvordan katte reagerer på den samme situation. Reaktionen kan være neutral, mild, stærk eller helt mangle, men to katte fra samme kuld kan agere i vidt forskellige ender af dette spektrum.”

Selvom kattens adfærd ligner jalousi, er det formentlig blot ressourceforsvar. Katte rummer ikke følelser, der er knyttet til egoet.

Foto: Per Baden